

DEFENSIE
LA DÉFENSE

De militaire ordehandhaving: enkele kritische noten

Studiecentrum voor Recht en
Oorlogsrecht 23 Okt 14

Kol MAB Rob GERITS, Dr Jur

- Zie ook R. GERITS, *Kritische analyse van het militair tuchtrecht*, Brugge, die Keure, 2010, 813p.

Overzicht

- Het recht van verdediging in de operationele tucht
- Het recht van verdediging in de rechtspositionele tucht
- De omzendbrieven DGHR-REG-CARDI-001 (operationele tucht) en DGHR-SPS-MUTATIE-001 (overplaatsingen)
- Besluit

Het recht van verdediging in de operationele tucht

- RvV = ongeschreven rechtsbeginsel, maar vaak statutaire regeling
- → rechtszekerheid ↑, zorgvuldigheid ↑

- Waarde grondwettelijke norm → beperking RvV enkel via **wet**
 - Gesteund op objectieve en redelijke gronden ⇔ gelijkheidsbeginsel
 - Beperkingen om Ops redenen: aanvaardbaar (specificiteit militair ambt)

- ⇔ Vandaag: beperking RvV via **KB** (KB van 19 Jun 80)
 - *iedere* tuchtstraf opgelegd met inperking RvV = **onwettig**
 - *in laatste aanleg* opgelegde tuchtstraf met inperking RvV = **schors- en vernietigbaar door RvS**

- Rechtspraak? Neen: pas sinds 2010 aanvechtbaar RvS maar geen beroep wegens ... ineffectiviteit tuchtstraffen
- → Nood aan regeling beperking RvV via [wet](#)

- Beperkingen KB 1980
 - Bijstand door verdediger naar keuze voor bestraffende instantie
 - Enkel door **Mil** naar keuze voor zover geen vertraging tuchtprocedure → geen advocaat
 - ⇔ DGHR-REG-CARDI-001: + bijstand door een advocaat voor zover geen vertraging tuchtprocedure

- Beter: in **wet**
 - recht op bijstand advocaat
 - ⇔ snelle afhandeling procedure (te motiveren door bestraffende instantie)
 - ⇔ in Ops (praktische redenen + veiligheidsredenen)

- Voldoende tijd voorbereiding verdediging
 - 1ste aanleg: Min 6 uren tussen 8 uur en 22 uur na ontvangst afschrift inleidende verslag
 - = extreem kort
 - ⇔ verjaringstermijn = 1 jaar

- Beter: in **wet**, Min 5 werkdagen tenzij kortere termijn te motiveren door bestraffende instantie

Het recht van verdediging in de rechtspositionele tucht

- KB 14 Okt 13
- Initiatief KorpsComd, DGHR of MOD →
 - inhouding op wedde (2 à 5% Max (!) 1 maand)
 - tijdelijke ambtsontheffing bij tuchtmaatregel Max 3 maanden
 - definitieve ambtsontheffing [bij tuchtmaatregel]
 - verwijzing DGHR/MOD naar korpstucht (operationele tucht) (?)

Procedure initiatief KorpsComd

- Omstandig verslag betreffende ernst van de feiten → oproeping (+ omstandig verslag) → verschijning Mil (PV) → beslissing korpsComd stop procedure / wijziging omstandig verslag → verweerschrift Mil < 5d → bijkomende commentaar KorpsComd → bijkomend verweerschrift Mil < 5d → beslissing korpsComd behoud/wijziging omstandig verslag (**beslissing stop procedure?**) → betekening beslissing korpsComd < 5d aan Mil (**vervaltermijn?**) → dossier naar DGHR (**zonder voorstel KorpsComd bepaalde straf?**) →

→ beslissing DGHR stop procedure / voorstel aan MOD (inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad m.h.o. op definitieve ambtsontheffing) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) (stop procedure / inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD →

→ bij beslissing MOD verschijning voor onderzoeksraad (lange) procedure onderzoeksraad (met terugkoppeling naar betrokkene) → voorstel onderzoeksraad aan MOD (stop procedure, ordemaatregel (?), inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, definitieve ambtsontheffing) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD/Koning

Procedure initiatief DGHR

- Raadpleging KorpsComd (**advies niet voorgelegd aan betrokkene?**) → omstandig verslag DGHR betreffende ernst van de feiten → oproeping (+ omstandig verslag) → verschijning Mil voor hoofdofficier DGHR (PV) → beslissing DGHR stop procedure /wijziging omstandig verslag / voorstel aan MOD (inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad m.h.o. op definitieve ambtsontheffing) → verweerschrift Mil < 5d → bijkomende commentaar DGHR → bijkomend verweerschrift Mil < 5d → beslissing DGHR stop procedure / behoud of wijziging omstandig verslag → betekening beslissing DGHR < 5d aan Mil (vervaltermijn?) → dossier naar MOD met voorstel straf (**voorstel verschijning voor onderzoeksraad m.h.o. op definitieve ambtsontheffing?**) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) (stop procedure / inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD → **bij beslissing MOD verschijning voor onderzoeksraad** → (lange) procedure onderzoeksraad → voorstel onderzoeksraad aan MOD (stop procedure, ordemaatregel (?), inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, definitieve ambtsontheffing) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD/Koning

Procedure initiatief MOD

- MOD gelast DGHR met onderzoek → raadpleging KorpsComd (**niet voorgelegd aan betrokkene?**) → omstandig verslag DGHR betreffende ernst van de feiten → oproeping (+ omstandig verslag) → verschijning Mil voor HO DGHR (PV) → beslissing DGHR stop procedure /wijziging omstandig verslag / voorstel aan MOD (inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad m.h.o. op definitieve ambtsontheffing) → verweerschrift Mil < 5d → bijkomende commentaar DGHR → bijkomend verweerschrift Mil < 5d → beslissing DGHR stop procedure / behoud of wijziging omstandig verslag → betekening beslissing DGHR < 5d aan Mil (**vervaltermijn?**) → dossier naar MOD met voorstel stop procedure of straf (**voorstel verschijning voor onderzoeksraad m.h.o. op definitieve ambtsontheffing?**) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) (stop procedure / inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, verschijning voor onderzoeksraad) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD → **bij beslissing MOD verschijning voor onderzoeksraad** → (lange) procedure onderzoeksraad → voorstel onderzoeksraad aan MOD (stop procedure, ordemaatregel (?), inhouding wedde, tijdelijke ambtsontheffing, definitieve ambtsontheffing) → betekening voornemen MOD aan Mil (**nogmaals terugkoppeling?**) → verweerschrift Mil < 10d → beslissing MOD/Koning

- Dus ... te complexe en te lange procedure met teveel waarborgen →
 - risico dat korpsComd procedure niet opstart
 - risico op procedurefouten
 - naleving redelijketermijneis?
 - verenigbaar met principe tucht → snelle beslissing?

De omzendbrieven

- DGHR-REG-CARDI-001 (Tucht)
 - Wet 14 Jan 75 → KB 19 Okt 80 → DGHR-REG-CARDI-001

- Doel omzendbrief = verduidelijking hogere normen (interpretatief) + formulering niet-verbindende beleidsregels (indicatief)

- Gedecentraliseerde strafbevoegdheid (DetComd, KorpsComd, EenheidsComd) + geen specialisatie (tijdelijke functies) → noodzaak **duidelijke** omzendbrief + voldoende **vorming** → voldoende rechtsbescherming voor Mil

- Vorming DetComd, KorpsComd, EenheidsComd:
vooral “on the job”
 - ⇔ operationele tucht = vorm van Mil strafrecht!
 - Correcte toepassing rechtsregels (tuchtprocedure, beginselen van behoorlijk bestuur, recht van verdediging, formele motiveringsplicht, ...)?

- Duidelijkheid omzendbrief?
 - Geen vermelding finaliteit Ops tucht + geen afbakening met rechtspositionele tucht / Mil strafrecht
 - Vaak louter citeren (onduidelijke) bepalingen van wet en KB

- Geen of vage regeling beginselen van behoorlijk bestuur
- Sommige regelingen +- onbegrijpelijk
- Sommige regelingen *contra legem*

- DGHR-SPS-MUTATIE-001 (*Mutaties militair personeel Defensie*)
 - Soorten
 - 1° “mutatie op het initiatief van de overheid”
 - 2° “mutatie wegens persoonlijke aanvraag”
 - 3° “mutatie bij wijze van ordemaatregel”
(**waarom 3° niet onder 1°?**)

- 401: “*De mutatie bij wijze van ordemaatregel heeft tot enig doel de goede orde van de dienst te vrijwaren of te herstellen in het geval van “ontoelaatbaar” [?] gedrag vanwege een Mil. De mutatie bij wijze van ordemaatregel heeft geen bestraffende bedoeling.*”
- ondanks “ ...” en vermelding geen bestraffende bedoeling → **te vervangen door “ordeverstorend” gedrag**

- 402.c.: *“Formele motiveringsplicht”*: *“Elk voorstel [in principe van de KorpsComd] dient gemotiveerd te worden “in rechte” en “in feite” aan de hand van concrete elementen. Onvoldoende of niet gemotiveerde Mod B zullen “zonder gevolg” afgesloten worden door de personeelsbeheerders met de opmerking ‘gebrek aan formele motivatie [motivering]’”*
 - Voorstellen = niet “formeel” te motiveren in zin van wet 29 Jul 91

- Doel = voorstellen met aanvaardbare motieven → **te vervangen door:**
«Motiveringsplicht»: *“Het voorstel dient aan de hand van concrete gegevens duidelijk te maken waarom een mutatie bij ordemaatregel nodig is. Voorstellen die hier niet aan voldoen zullen in principe worden afgewezen door DG HR die op het Mod B zal vermelden: “Voorstel afgewezen wegens ontoereikende motieven.””*

- 402.e.: Verweerschrift tegen voorstel mutatie bij ordemaatregel < 5d in normale dienst ⇔ < 10d in operationele dienst
 - In Ops context is beslissing logischerwijze dringender?

- Ordemaatregel = per definitie dringende beslissing ⇔ snelle beslissingstermijn niet geregeld

Besluiten

- Noodzaak aan andere en duidelijkere regelingen op een gepast niveau
- Vorming kaderleden!

DEFENSIE
LA DÉFENSE

FORWARD CAN VREED
PRIORITEIT 4 LA WERK

.be